

• IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

ASSOCIACIÓ CATALANA
D'AMICS DE L'AIGUA

IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

CARACTERÍSTIQUES DELS RIUS MEDITERRANIS

- Les característiques de la vessant mediterrània fan que els seus rius presentin un règim de cabals molt variable, amb predomini de les situacions d'estiatge i dels anys secs.
- Aquesta irregularitat evidencia sovint l'escassa capacitat d'autorregulació dels rius mediterranis, la qual depèn molt directament de la precipitació caiguda "darrerament".

IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

CABAL ECOLÒGIC

Què hem d'entendre com a cabal ecològic d'un riu?

- És el cabal que permet un mínim de vida al riu i permet mantenir l'equilibri de l'ecosistema.
- Si el que pretenem és recuperar en un riu les condicions primigènies de biodiversitat, espècies i ecosistemes anteriors a la detracció de cabals, el **cabal ecològic** es correspondria, en termes generals, amb l'aportació en règim natural, no regulat.
- Si el que es pretén és preservar i potenciar les condicions ambientals actuals a les que necessàriament s'han adaptat les comunitats biològiques, en condicions morfològiques fluvials pròpies, seria més correcte parlar de règim de **cabals de manteniment**, mitjançant el qual s'incorpora la variabilitat hidrològica natural del riu.

IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

PRECEDENTS DELS CABALS ECOLÒGICS

- Art.5 de la Llei de Pesca Fluvial de 20 de febrer de 1942:

"Los concesionarios de aprovechamientos hidráulicos.... Están obligados a dejar correr, en las épocas de paso de los peces, un caudal de agua que no será inferior a 1l/seg. En las escalas y de 30 l. en las rampas....."

- Alguns principis de la Llei d'Aigües:
 - La compatibilitat de la gestió pública de l'aigua amb l'ordenació del territori, la conservació i protecció del medi ambient i la restauració de la natura.
 - Els Plans Hidrològics de Conca contindran l'assignació i reserva de recursos per a usos i demandes actuals i futurs, així com per a la conservació o recuperació del medi natural.
 - L'atorgament de concessions tindrà en compte les exigències per a la protecció i conservació del recurs i del seu entorn.

IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

CONDICIONANTS MÍNIMS DELS RÈGIMS HIDROLÒGICS AMB FINALITAT MEDIAMBIENTAL

- El manteniment de la diversitat dels rius i els seus ecosistemes **no** s'hauria d'interpretar com a **demanda** més.
- En conseqüència, s'haurien d'atendre les demandes hídriques per a qualsevol ús, **un cop detrets els volums reservats a la preservació dels ecosistemes associats als rius.**
- Aquesta filosofia ha estat adoptada per R.D. 1664/1998, de 24 de juliol, d'aprovació dels Plans hidrològics de Conca: "*Els cabals ecològics o demandes ambientals no tindran el caràcter d'ús.... Sinó com a una restricció que s'imposa amb caràcter general als sistemes d'explotació dels Plans Hidrològics*".

IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

ALGUNS CONCEPTES QUE HAN DE QUEDAR CLARS

- El riu és quelcom més que un corrent d'aigua.
- El cabal ecològic no és únicament el resultat d'un càlcul hidrològic, sinó la conseqüència de tot un seguit de paràmetres amb els que interacciona.
- S'han de definir, en cada cas, els escenaris ambientals actuals i els desitjats.
- Hem de ser prudents davant el desconeixement.
- L'escenari comporta necessàriament un tractament interdisciplinari.
- La informació ha de ser transparent i accessible.

IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

CRITERIS GENERALS

- La fixació dels cabals ecològics correspon a l'Administració hidràulica.
- S'ha de comptar, però, amb la intervenció de la resta d'Administracions amb competències concurrents.
- S'han d'establir procediments de participació pública en la determinació final dels cabals ecològics per cada tram de riu.
- La conseqüència immediata és un pacte social sobre els rius, les demandes i els usos.
- Cal arribar a acords sobre les modificacions concessionals dels drets existents amb anterioritat a la Llei d'Aigües vigent.
- En determinats casos, l'expropiació parcial o total d'aquests drets pot esdevenir inevitable.

IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

COM IMPLANTEM ELS CABALS ECOLÒGICS? 1

El Pla Sectorial de Cabals de Manteniment de les Conques Internes (ACA)

- El règim de cabals ecològics o de manteniment ha de ser considerat com un pacte entre l'activitat, o ús antropogènic, i el manteniment d'un estat de qualitat ambiental equiparable al Bon Estat Ecològic segons la Directiva Europea Marc de l'Aigua.
- Les determinacions normatives del Pla Hidrològic de les Conques Internes de Catalunya obliguen a la redacció d'un Pla Sectorial en què es determinin els cabals ecològics o de manteniment en cada cas.

IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

COM IMPLANTEM ELS CABALS ECOLÒGICS? 2

El Pla Sectorial de Cabals de Manteniment de les

Conques Internes (ACA)

- El Pla Sectorial estableix els cabals ecològics o de manteniment d'un total de 320 trams fluvials, sobre una xarxa de 2.788 km. de rius principals de les Conques Internes de Catalunya.
- El règim de cabals ecològics o de manteniment no pot ser superior al cabal que, de manera natural, estigui circulant en cada moment.

IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

COM IMPLANTEM ELS CABALS ECOLÒGICS? 3

El Pla Sectorial de Cabals de Manteniment de les

Conques Internes (ACA)

- El Cabal Bàsic (Q_b) és el mínim a mantenir en la llera. El mètode QBM emprat es basa en l'hidrograma del període representatiu del tram de riu considerat (cabals diaris dels 15 anys representatius seleccionats), la qual cosa permet determinar el Q_b per a cada any, la mitjana dels quals proporciona el valor de Q_b a considerar.

IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

COM IMPLANTEM ELS CABALS ECOLÒGICS? 4

El Pla Sectorial de Cabals de Manteniment de les

Conques Internes (ACA)

Determinació del règim de cabals ecològics o de manteniment:

- Si el tram de riu es troba a la taula de l'Annex 1, se li assigna el cabal del tram immediatament aigua amunt.
- Si no es troba, se li assigna el 20% del cabal mitjà interanual.
- El Q_b no podrà ser inferior a 25 l/seg.

IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

REFLEXIÓ FINAL

- Si el que perseguim és la refundació dels nostres rius, si el que perseguim és la garantia plena de cabals ecològics en els nostres rius, és imprescindible la seva prioritització política, la qual cosa ha de tenir un suport pressupostari adient.
- Si, pel contrari, ens instal·lem simplement en el voluntarisme, més o menys utòpic, podrem omplir pàgines i pàgines de diaris i revistes. Estructurarem discursos grandiloqüents. Però no farem res més que contribuir a la banalització de la qüestió.

IMPLANTACIÓ DE CABALS ECOLÒGICS

ASSOCIACIÓ CATALANA D'AMICS DE L'AIGUA

C/ Secretari Coloma, 108 5è 3a
08024 - BARCELONA

Tel. 93 285 10 50 Fax 93 210 11 00
info@amicsaigua.com www.amicsaigua.com

Actuació subvencionada pel Departament de Medi Ambient i Habitatge

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient i Habitatge

ASSOCIACIÓ CATALANA
D'AMICS DE L'AIGUA

